

တစ်ခဲတစ်ခဲ

၉-၁၂

လံာ်တၢ်မၤလိလိာ်ကတိၤတၢ်မုၢ်လၢတဖၣ်

ဒ်သိးကဖျိထီၣ်အဂီၢ်, ကွဲဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဒီးပၢ်ဖျိၣ် ၂၂ ခြံး, လၢအပၣ်ယုၣ်သၢခြံးလၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးဖဲတၢ်ဖျိထီၣ်ကွဲ-အပတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်ညိၣ်န့ၣ်ပိၣ်ထွဲလိာ်သးမ့ၢ်အဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ် ၁, ကွဲမတြၣ်, ဒီးအဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ် ၂ န့ၣ်လီၤ. ဖဲလ့ၢ်န့ၣ်တနံၣ်တၢ်လိာ်ဟံးန့ၢ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ်, လံာ်တၢ်ဒူးတၢ်မၤလိအပတီၢ်ထီတဖၣ်, လၢအပၣ်ယုၣ်တၢ်စိာ်ခိၣ်အပတီၢ်(AP),တၢ်ပၢ်ဖျိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၤတဖၣ်လၢကွဲဖိကလဲထီၣ်ဆူခိလုၣ်ကွဲကြးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲဖိတဖၣ်ကြးထံၣ်လိာ်သးဒီးအဲသ့ၣ်အကွဲပုၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်ဒ်သိးကဆၢတၢ်လံာ်တၢ်မၤလိပိာ်ထွဲလိာ်တၢ်လိာ်ဆဲးလၢကတုၤလီၤထီၣ်ဘးဒီးတၢ်ဖျိထီၣ်ကွဲအတၢ်လိာ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မုၢ်လၢတဖၣ်အတၢ်လိာ်ဘၣ်လၢအကြးကတၢ်, လၢဟံးန့ၢ်တၢ်ဆိကမိၣ်ထံထံဆးဆူလၢအဲသ့ၣ်ခိလုၣ်ဒီးသးသးမုတစီတၢ်မၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကွဲဖိလၢတမၤလံာ်တၢ်မၤလိအိၣ်ထံးခိၣ်ဘိလၢလၢပုၤပုၤဘၣ်တဖၣ်တၢ်ကမၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်မၤပုၤကျဲခြံးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ်လၢကမၤပုၤကျဲခြံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အိၣ်သးလၢလံာ်တၢ်မၤလိလၢကွဲဖိကဘၣ်လိာ်မၤပုၤတဖၣ်အဖိခိၣ်, တၢ်မၤပုၤကျဲခြံးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဖျိခိၣ်ဖျိထီၣ်အကျိအကျဲ, ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါကွဲအကတီၢ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်န့ၢ်ဖးသိဖဲကွဲန့ၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ် ၁ (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)
လံာ်တၢ်မၤလိအံၤတီၢ်ကျဲဒီးမၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိအဂ့ၢ်ခိၣ်တိတဖၣ်လၢအဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ်လၢကွဲဖိတဖၣ်မၤလိအိၣ်လၢတၢ်မၤလိသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးကဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၣ်ဖဲလံာ်တၢ်မၤလိအိၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

- CCLS တၢ်အကရၢအကါဒိၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်-အဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ် ၁**
- တဲကျိးက့ၤတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်အခိပညိ
 - ဒူးနဲၣ်ဖျါတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးအတၢ်မၤတဖၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်အကထာဖိတဖၣ်
 - တုထီၣ်တၢ်ဒီးသိးထဲသိးလၢမၤဖျါထီၣ်နီၣ်ဂံၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်
 - န့ၢ်ဟံၤတၢ်ဘျါရဲၣ်တၢ်ဒီးသိးထဲသိးဒ်အမ့ၢ်အကျိအကျဲလၢအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိ-; ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျိ
 - ဘျါရဲၣ်တၢ်ဒီးသိးထဲသိးဒီးတၢ်တဖၣ်သိးထဲသိးတဖၣ်လၢအဲလဲလိာ်သးသ့တခါ
 - ပၢ်လီၤတၢ်အဒိဒီးဘျါရဲၣ်တၢ်ဒီးသိးထဲသိးဒီးတၢ်တဖၣ်သိးထဲသိးတဖၣ်ဒ်လံာ်တၢ်ပြီအသိး
 - န့ၢ်ဟံၤတၢ်မၤအကျိအကျဲတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးသ့တၢ်ပနီၣ်သနီၣ်အကျိအကျဲ
 - တဲကျိးက့ၤတၢ်မၤအကျိအကျဲတဖၣ်လၢအိၣ်ထီၣ်ဖဲတၢ်စုးကါအိၣ်သ့လၢတၢ်ကတိၤအိၣ်ဖဲတၢ်တဲဖျါထီၣ်လံာ်ကျိကူၣ်
 - တဲကျိးက့ၤနီၣ်ဂံၢ်ရဲၣ်အဒိအတဲာ်တဖၣ်

ကွဲမတြၣ် (လံာ်တၢ်မၤလိ ၁ ခြံး)
လံာ်တၢ်မၤလိအံၤတီၢ်ကျဲဒီးမၤအိၣ်ထီၣ်ကွဲဖိအကွဲမတြၣ်တၢ်လဲၤခိဖျိလၢတၢ်မၤလိအိၣ်သးအခါန့ၣ်လီၤ. ကွဲဖိတဖၣ်လူၤယုကွဲကွဲမတြၣ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်လၢအိၣ်ကျိကျဲဒီးမၤလိထီၣ်အဲသ့ၣ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တဖၣ်လၢကွဲမတြၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးဖဲလံာ်တၢ်မၤလိအိၣ်အကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

- CCLS တၢ်အကရၢအကါဒိၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်ထီၣ်-ကွဲမတြၣ်**
- န့ၢ်ဟံၤတၢ်ယုဖိးလိာ်သးလၢတၢ်ကတိၤအိၣ်ဖဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်လၢအလီၤတံာ်
 - ဒူးနဲၣ်ဖျါဘၣ်ထွဲကွဲမတြၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးအကျဲသန့တဖၣ်
 - သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၤတၢ်ဒီးသိးလိာ်သးလၢတၢ်တဲအိၣ်ဖဲတၢ်လဲလိာ်အကွဲအဂီၢ်တဖၣ်လၢအဒိးသိးလိာ်သး
 - ဒူးနဲၣ်ဖျါတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးအကျဲသန့တဖၣ်ခိဖျိတၢ်သ့တၢ်ဒီးသိးလိာ်သး
 - နဲၣ်ဖျါထီၣ်ထြးကီၢ်နီၣ်မတြၣ်အစးသတြီဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကိတဖၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်နာၣ်သၢနာၣ်လၢအိၣ် ၉၀ နံၣ်ကရံၣ်
 - သ့တၢ်ဒူးဘၣ်လိာ်ဖိးဒ်သိးကဒူးနဲၣ်ဖျါဘၣ်ထွဲကွဲမတြၣ်တၢ်ဒူးအကျဲသန့တဖၣ်အဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ်အကျိအကျဲ
 - စုးကါဘၣ်ထွဲကွဲမတြၣ်တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ်လၢကျဲအဒိအတဲာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်

ကွဲဖိတဖၣ်ကဘၣ်ဖျိကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးတဘျီလၢတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒူးဒ်သိးကစံၣ်လီၤကွဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်ယုဖိးကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးပၢ်ဖျါလၢလံာ်တဖၣ်-:

- အဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ် ၁
- ကွဲမတြၣ်
- အဲ(လ)ကွဲၣ်တြၣ် ၂

ကွဲဖိအါဒၣ်တက့ၢ်လၢမၤလိလံာ်တၢ်ဒူးတဖၣ်စ့ၢ်ကိးပံးန့ၢ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်တၢ်သမံသမိးလၢအဘၣ်အဘၣ်ကတီၢ်ဒ်သိးကထီၣ်သတြီအဲသ့ၣ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဆူလံာ်စဲအ့ၣ်အတၢ်ပၢ်ပနီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲဖိတဖၣ်လၢသးအိၣ်ဒီးန့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးဖျိလံာ်အုၣ်သးယုၣ်ဒီးတၢ်တလၢကွဲၣ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်ကဘၣ်ဖျိကီၢ်စဲၣ်တၢ်ဒီးစးပံးဘျီလၢအမးကဘၣ်မ့ၢ် ၆၅ ဒီးအဖိခိၣ်-; တၢ်အံၤတဖၣ်အကျိသၢဘျီကဘၣ်မ့ၢ်လံာ်တၢ်ဒူးအတၢ်ဒီးစးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, ကွဲဖိကဘၣ်ယုထၢအါထီၣ်ခဲခြံးလၢကျိၣ်အါန့ၢ်အဲကလံးကျိၣ် (LOTE) ဒီးလိာ်ကတိၤဒၣ်ဖဲဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သမံသမိး B LOTE အတၢ်ဒီးစးမ့တမ့ၢ်ယဲၤယုန့ၢ်လၢန့ၢ်လၢကျိၣ်သ့မ့တမ့ၢ်သးသမ့တစီတၢ်မၤဒီးစးဖိကဟ့ၣ်ကူၣ်သ့(CTE) လၢအပိာ်ထွဲလိာ်သးန့ၣ်လီၤ.

ကွဲအပူၤဟ့ၣ်ကူၣ်တၢ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤအါထီၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်လၢအပၣ်ယုၣ်တၢ်ယုထၢတဖၣ်လၢကွဲဖိအိၣ်တလဲကွဲတၢ်မၤလိအကျိအကျဲအဂၤ,မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢကပီၤအလီၢ်အလၢတဖၣ်သ့န့ၣ်လီၤ.

ဝဲၤဖးလၢတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လိ
ဘၢဖလိၣ်ပနီၣ်ကွဲတဖၣ်

တစ်ခုံတစ်ခွေ

၉-၁၂

တံဟုန်ကုန်ဆုမိတ်တဖန်အင်္ဂါ

ဒူးကဲထိုင်တံဒူးလက်နံဒေးဟံတံမလောအမညီ နှံအသးတက့ၢ်. မုာ်လံလောကွဲဖိတဖန်ကကွဲကဒါ ကွဲမုတမုာ်ကွဲမကဒါကွဲတံပုတံဂုာ်ကိတဖန်တ က့ၢ်.

တံဆဲးကျိးလတံနံလိာ်သးလနပုကွဲဖိအတ ဝ်သုတံဘုန်ကဒူးလဲထိုင်လဲထီအိဒ်အမုာ်ပုမ လိတံဖိတကဒဲသးနှံလီၤ. တဘုန်တဲပျံဘုန်ထွဲ နကစံတံပျံတံဒူးမုတမုာ်တံဒူးကိခဲလနဂီၢ်ထဲ လဲနံတဂ့ၢ်. တံဟုန်ကံဟုန်ဘါတံဆိကမိဉ်အ ဂံၢ်ထံးလအလဲထိုင်လဲထီမုာ်နီၣ်ဝံခဲလကွဲဖိအ တံမနာန့ၣ်လီၤ.

တဘုန်ပိဉ်သကိးသးသမုတစံတံမအတံယုထာတ ဖုဉ်ဒီးယုထံသုညါသကိးတံဒူးအပတီၢ်အလိဉ် လာခိလုဉ်မုတမုာ်တံဒီးတုာ်လံာ်အုဉ်သးလမံလလ ပတီၢ်ဘုန်ထွဲလိာ်သး, ဖဲးဖိကဟုဉ်ပိညါလံာ်အုဉ် သးတဖန်, မုတမုာ်တံမအတံလိဉ်ဖိခိဉ်န့ၣ်လီၤ.

တံမခဲလကံလိဉ်ဘုန်တံသုတံဒူးပတီၢ်တနီၤ, လာ အပဉ်ယုဉ်ပုကွဲထွဲပုဆါ, တံကူးကူးယါဘျါ, တံဖိဉ်စုစရီ, ဖဲးဖိကဟုဉ်ပိညါ, တံတုတံဂီၢ်ခိဉ် ခိဉ်ဗျူထာဉ်တံမစာ, သိလုဉ်ဖဲးဖိကဟုဉ်, တံ သိဉ်လိန့ၣ်လီၤ, ဒီးတံတုတံဘျီတဖန်န့ၣ်လီၤ.

ဆိကမိဉ်တံစူးကါတံတံစာမစာတဖန်ဒ်အမုာ်တံ မလိတံဒူးခိဉ်ဖျိတံကဲထိုင်သးနီၢ်ကီၢ်အဖိခိဉ်လာ တံမဂ့ၢ်ထိုင်အကံၢ်အစိမုတမုာ်တံဂဲလဲအါထိုင် တဖန်န့ၣ်လီၤ. မကွဲၢ် Khan Academy အတံ ဂီၤမုဖုဉ်တဖန်လတံမစာအတံတံကွဲအဂ့ၢ်က တံလအ(လ)ကွဲၣ်တြဉ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

မကဒါကွဲဆုအလီၢ်ခဲခိဉ်ဖျိကွဲမထြဉ်တံအုဉ်ထံသး တဖန်တက့ၢ်. ဆဲးတံလကအုဉ်ထံသးဂီၢ်ကဘု ဉ်အုဉ်ကိးသးမနုတဖန်-; ဝံဆိကမိဉ်လမနု ကဘုဉ်ဟဲဆိဒ်သိးကတုလတံကတံန့ၣ်တက့ၢ်.

လာမဝံကွဲမထြဉ်အတံအုဉ်သးမုတမုာ် အလီၢ်ခဲမုတမုာ်တံဂံၢ်ကီၢ်ကွဲတဘိ, ကွဲယုကွဲခဲဘိ တဘိလကဘျါရဲတံအုဉ်သးတခါယိမုတမုာ်တံဂုာ် ကိတဖန်န့ၣ်လီၤ.

အ(လ)ကွဲၣ်တြဉ် ၂ (လံာ်တံမလိ ၁ ခြံဒူး)

သုဉ်ထိုင်အဝဲသုဉ်အတံမဒီးဒ်နီၣ်ဂံၢ်ရဲဉ်, နီၣ်ဂံၢ်ခဲကထာ, ဒီးအကျိးအကျဲလဘုဉ်တံဟံဖျါထိုင်လနီၣ်ဂံၢ်က ထာ, ကွဲဖိတဖန်မလိဘုဉ်ထွဲနီၣ်ဂံၢ်ခဲကျိး, တံအိဉ်သုဉ်လီၤသး, ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ကထာအခိဉ်ထံးအကျိးအကျဲတဖန် န့ၣ်လီၤ. ကွဲဖိတဖန်မတံဘူးဘုဉ်တံတံဒီးတံဒူးအပနီၣ်အလုာ်အပုလဒူးန့ၣ်ဖျါထိုင်အကျိးအကျဲတဖန်ဒီး ဆဲးမအါထိုင်ဒီးမဂ့ၢ်ထိုင်အဝဲသုဉ်အတံသုတံဘုဉ်တဖန်လကဟုဉ်တံအိဉ်သးအတံဒီးတံတံဒီးဘျါရဲတံ ဒ်းသိးထဲသိး, လအပဉ်ယုဉ်တံဘျါရဲနီၣ်ဂံၢ်ခဲကထာအတံဒ်သိးလိာ်သးခိဉ်ဖျိနီၣ်ဂံၢ်ကျိဉ်ကျဲကရုာ်အဖိခိဉ်ဒီးဘျါ ရဲနီၣ်ဂံၢ်ကထာအတံဒ်သိးလိာ်သးတဖန်ခိဉ်ဖျိတံသုလိဉ်ကရုာ်သုဉ်အရုာ်အသးတဖန်န့ၣ်လီၤ. ဘုဉ်တံဟုဉ်လီၤကီၢ် ဖဲဉ်တံဒီးဖဲးလလံာ်တံမလိအံၤကတံန့ၣ်လီၤ.

CCLS တံအကရုာ်အကါဒိဉ်တဖန်လဘုဉ်တံမအုဉ်ထိုင်- အ(လ)ကွဲၣ်တြဉ် ၂

- မအါထိုင်တံအရုာ်အသးတဖန်လနီၣ်ဂံၢ်ကထာအရုာ်နီၣ်ဂံၢ်ကထာလအလိပလိာ်သးတဖန်
- ကူးဟံဖျါထိုင်တံဒ်သိးသိးလိာ်သးတဖန်လကဘျါရဲတံဂုာ်ကိတဖန်
- နံၤဟံတံဘုဉ်ထွဲလိာ်သးလတံနီတမံဒီးနီၣ်ဂံၢ်ခဲကျိးအတံလုာ်ဘာတဖန်အဘုဉ်စာ
- နံၤဟံတံဘျါရဲတံဒူးသိးလိာ်သးတဖန်ဒ်တံဝဲထံနီၤဖးအကျိးအကျဲ-; တံဟံဖျါထိုင်တံဂုာ်တံကျိး
- ဟံလီၤတံအဒိဒီးဘျါရဲတံဒ်းသိးထဲသိးဒီးတံတံဒ်းသိးထဲသိးတဖန်ဒ်လံာ်တံပြုအသိးလတံတဲကျိး
- တဲကျိးကူးတံမကျိးအကျဲတဖန်လအိဉ်ထိုင်ဖဲတံစူးကါအိဉ်သုလတံကတံအိဉ်ဖဲတံဖျါထိုင်လံာ်ကျိးကွဲ
- သုဉ်ထိုင်တံအကျိးအကျဲလအဒိအတံတံဘုဉ်ထွဲလိာ်သးလတံအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒူးခဲမံတဖန်အဘုဉ်စာ
- ဒူးဘုဉ်ထွဲဒီးမဘုဉ်လိာ်ကူးတံကတံတဖန်ခိဉ်ဖျိတံယိထံ, တံမကွဲၢ်, တံယုထံသုညါယိထံတဖန်

ကတံဆိခဲကူလုဉ်တံဒူးဒီးတံဂုာ်ခိဉ်တံအပတီၢ်ထီတဖန် (လံာ်တံမလိ ၁ ခြံဒူး)

တံမအါထိုင်အဝဲသုဉ်အတံသုညါနံၤဟံနီၣ်ဂံၢ်ယါယုဉ်တဖန်အတံအဖိးလတံမံဒ်ခိဉ်ဟံဖျိသးအါမံ, ကွဲဖိတ ဖုဉ်သုညါအါထိုင်လတံဂံၢ်အါတံအဖိးခဲခါလဘုဉ်တံဟံလီၤအိဉ်ဖျိနီၣ်ဂံၢ်ယုဉ်ဟံဖျိခဲလံာ်တဖန်လတံတရံဒီး တံမလဲၢ်ထိုင်ဖိးတဖန်လမံဒ်ခိဉ်ဟံဖျိသးအါမံအတံနီတမံဘုဉ်န့ၣ်လီၤ. ကွဲဖိတဖန်မလိတံရဲဉ်ကျဲလီၤနီၣ်ဂံၢ်တ ဖုဉ်ဒ်အမုာ်ပိးလိလကဒူးန့ၣ်ဖျါတံတရံဒီးမံဒ်ခိဉ်ဟံဖျိသးအါမံအကလလဟံဖျါတံမဘုဉ်လိာ်ဒီးလတံမံဒ်ခိဉ် အဖိခိဉ်, ဒီးဘျါရဲနီၣ်ဂံၢ်ရဲဉ်အလုာ်အပုခဲခါတံထဲသိးလိာ်သးအကျိးအကျဲတဖန်န့ၣ်လီၤ. အကျိးအကျဲလတံအိဉ်ခိဉ် ခဲလိာ်သးတဖန်ဘုဉ်တံယုထံသုညါဒ်ကွဲဖိတဖန်မလိတံဘုဉ်ထွဲလိာ်သးလနီၣ်ဂံၢ်ကထာဟံဖျါဒီးဘုဉ်ယးလိဉ်က ရဲဉ်သုဉ်တံမကျိးကျဲတဖန်ဒီးတြီယာ်လီၤကဝီၤလအြးကိဉ်နီမထြဉ်အတံမအကျိးအကျဲတဖန်ဒ်သိးကပျဲအဝဲသုဉ်က မကဒါကွဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခဲကူလုဉ်တံဒူး (လံာ်တံမလိ ၁ ခြံဒူး)

လံာ်တံမလိတဖန်အံၤပုဉ်ယုဉ်တံမလိတံဟဲလီၤစာလတံအက, တံလီၤဆိလိာ်သး, တံဟံဖျိထိုင်သးတပုယိ, နီၣ် ဂံၢ်ပုလအလီၤတံဒီးအတံလီၤတံ, ဒီးခဲကူလုဉ်တံဒူးအကျိးအကျဲတဖန်န့ၣ်လီၤ. ညီနံၤ, လအပုကွဲၢ်ကွဲဖိတဖန်မလိ တံလံကတံဆိ-ခဲကူလုဉ်တံဒူးတံဂုာ်ခိဉ်တံတဖန်လအပဉ်ယုဉ်ထြးကိဉ်နီမထြဉ်, တံဂုာ်ဂံၢ်ထံးတံမအကျိးအကျဲတ ဖန်, ဒီးပံာ်ထံနီၤဖးကွဲမထြဉ်န့ၣ်လီၤ.

AP ခဲကူလုဉ် (လံာ်တံမလိ ၁ ခြံဒူး)

AP ခဲကူလုဉ်မုာ်တံတုာ်သိးထဲသိးဒီးခိလုဉ်-ပတီၢ်လံာ်တံမလိဘုဉ်တံပညိဉ်အိလကဟုဉ်လီၤကွဲဖိတဖန်လတံသုဉ် ညါခဲကူလုဉ်အတံဆိကမိဉ်တဖန်ဒီးလဲခိဉ်ဒီးအတံမကျဲတဖန်ဒီးအတံစူးကါတဖန်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တံမလိအံၤပုဉ်ယုဉ် တံဂုာ်မိာ်ပုာ်ဖျါလလံာ်တဖန်-: တံမအကျိးအကျဲ, လံာ်တံပြု, တံဟံပနီၣ်, ဒီးတံအဆာတလီၤတုာ်တဖန်-; ခဲကူ လုဉ်အတံလီၤဆိလိာ်သး(လအပုဉ်ယုဉ်တံဟံဖျါထိုင်အခိပညိ, တံစူးကါဒီးတံဟဲလီၤစာအတံဂံၢ်တံဒူးတံ-; တံဟဲလီၤ စာလအဖိး-; တံဟဲလီၤစာဒ်တံမအကျိးအကျဲ-; ဒီးတံဟဲလီၤစာခဲခါတံ); ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ပုလဲကူလုဉ်, တံဟံပနီၣ်အတ ကွဲၢ်, ဟံဉ်စိးလီၤကဝီၤဒီးဘုဉ်တံတံမအကျိးအကျဲတဖန်-; တံစူးကါနီၣ်ဂံၢ်ပုတဖန်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်အါတံတယာ်တံဒီးတံ ပိာ်ထိုင်ခဲတဖန်, လအပုဉ်ယုဉ်တံတံပိာ်ထွဲထိုင်လတံအိဉ်စံာ်အိဉ်ကျဲဒီးထုလိဉ်အတံပိာ်ထွဲထိုင်တဖန်န့ၣ်လီၤ.

AP နီၣ်ဂံၢ်စရီတံမလိ (လံာ်တံမလိ ၁ ခြံဒူး)

APခဲကူလုဉ်မုာ်တံတုာ်သိးထဲသိးဒီးခိလုဉ်-ပတီၢ်လံာ်တံမလိဘုဉ်တံပညိဉ်အိလကဟုဉ်လီၤကွဲဖိတဖန်လတံသုဉ်ညါ ခဲကူလုဉ်အတံဆိကမိဉ်တဖန်ဒီးတံပိးတံလီၤလကဟံဖျိ, ပံာ်ထံနီၤဖးဒီးမကတံကွဲလတံဂုာ်ထာဖျိဉ်ဟံဖျိတဖန်န့ၣ် လီၤ. ကွဲဖိတဖန်ကလဲခိဉ်ဖျိဆိကမိဉ်တံဂုာ်မိာ်ပုာ်အလဲအထီတဖန်လုာ်ခါ-

- ✓ ဟးယုသုညါတံဂုာ်ထာဖျိ-: တဲဖျါထိုင်တံအဒိဒီးတံဟးထိုင်လတံအဒိတဖန်-
- ✓ တံဟးနံၤတံအဒိဒီးတံမကွဲၢ်တံ-: ရဲဉ်လီၤကျဲလီၤဒီးမတံမလိ;
- ✓ ဆိကမိဉ်ဆိတံအဒိတဖန်-: ယုထံသုညါတံလီၤတံလီၤနီၤခိဉ်ဖျိတံသုတံကဲထိုင်သးသုဒီးတံမဒီးတံ-; ဒီး
- ✓ တံထာဖျိနီၣ်ဂံၢ်စရီအတံဆိကမိဉ်ဒူးဘုဉ်ထွဲ-: တံတယာ်ကွဲၢ်ပုနီၣ်ဂံၢ်လတံဟံပနီၣ်အတကွဲၢ်, သမံသမိးမ ကွဲၢ်ဆိကမိဉ်တယာ်ပံာ်စာတံတဖန်န့ၣ်လီၤ.

ကွဲဖိတဖန်တြးယုတံဟုဉ်ကုဉ်ခိဉ်ဖျိအဝဲသုဉ်အပုဟုဉ်ကုဉ်ဟုဉ်ဖးတံတဖန်ဒ်သိးကတံပိဉ်သကိးလမုာ်အဝဲ သုဉ်ကန့ၢ်ဘျးန့ၢ်ဖျိဉ်ခိဉ်ဖျိဘုဉ်ထွဲ-ခြံဒူးကျိးကျဲအကအတံဒူးတံယာ်တဖန်, ဒ်အမုာ်ကွဲမထြဉ်အတံယိထံ, အ (လ)ကွဲၣ်တြဉ်တံသိဉ်တံသီမိာ်ပုာ်တဖန်, ဒီးအ(လ)ကွဲၣ်တြဉ် ၁ ခဲနံၣ်ဒီး ၂ လအခဲနံၣ်အတံပုန့ၣ်လီၤ.